kat. komp.
402314
BIBLIOTHECA UNIV. IAGELL. CRACOVIENSIS
1876/7
III
4709 Prawo.
MF 4856

SPRAWOZDANIE KURATORYI

SZKOŁY ROLNICZEJ CZERNICHOWSKIEJ

za rok 1876/7.

KRAKÓW.
Nakładem Towarzystwa rolniczego krakowskiego.

1878.

2

782203

402314

III 1876/7

Biblioteka Jagiellońska
1002572703

W drukarni Wł. L. Anczyca i Spółki w Krakowie. — 1878.

St. zas. Progr. szk.

Sprawozdanie Kuratoryi

Szkoły rolniczéj Czernichowskiéj

za rok 1876/7.

Zdaliśmy w roku przeszłym 1875/6 Szanownemu Zgromadzeniu ogólnemu sprawę z przemian zaprowadzonych w Szkole rolniczéj Czernichowskiéj, dążących do tego, aby jéj zakres podnieść do stopnia szkoły średniéj gospodarstwa, a następnie uzyskać dla niéj te korzyści, które w Państwie Austryjackiém służą szkołom średnim. Zmiany te, które wyszły z inicyatywy Komitetu, sankcyonowanemi były przez Zgromadzenie ogólne uchwaleniem statutu z r. 1877, i cośmy następnie w wewnętrznném urządzeniu zaprowadzili, było rozwinięciem togoż statutu. Najpiérwszą rzeczą, bo przychodzącą do wykonania bezpośrednio po wakacyach r. 1876, był nowy plan naukowy, którego zarysy ogólne podanemi już były do wiadomości Szan. Zgromadzenia ogólnego w roku przeszłym. Następnie nieuchronną była rewizya wszystkich przepisów odnoszących się do wewnętrznego porządku w Zakładzie: dawniejsze pochodzące z r. 1865, zastósowanemi z niektórych względów zostać musiały do stanowiska, jakie teraz szkoła zajmować miała.

Przepisy odnoszące się do utrzymania uczniów i do porządku życia w Zakładzie najmniéjszéj stosunkowo uległy zmianie. Zachowaną została ta sama prostota i skromność stołu i utrzymania uczniów, ten sam prawie rozdział gospodarski godzin między pracę, zajęcie i spoczynek. Zastósowanemi także zostały w głównych zarysach przepisy, odnoszące się do władzy miejscowéj w Zakładzie do atrybucyj, Dyrektora i nauczycieli. Rozkład nauk należący także do przepisów wewnętrznych jest zupełnie nowym. Pomieścić on musiał w 3ch latach przeznaczonych na fachowe kształcenie uczniów

całą teoryę gospodarstwa wraz z takiém stopniowaniem i względem na zastósowanie nauk pomocniczych, jakie do należytego zrozumienia teoryi téj są potrzebne. Taki program naukowy acz w zakresie swoim stały, ulega w każdym kwartale małym zmianom co do godzin różnym przedmiotom poświęconych, gdyż dopiéro ogół trzechletniéj nauki stanowi całość. Piérwszy zatém program, który wydrukowanym został jest tylko przykładem kwartalnego rozkładu naukowego dającym miarę całości, a z niego niezmiennym jest tylko wykaz przedmiotów naukowych i liczba godzin nauki, która jest między 27 a 30 tygodniowo. Przybędą do wewnętrznych urządzeń przepisy egzaminowe ścisłe, o ile tylko być może i mające za cel, aby wiernie i sprawiedliwie wykazać korzyść odniesioną przez uczniów, a rezultaty egzaminów z zapisywanemi przez nauczycieli klasyfikacyami miesięcznemi porównać i kombinować. Przybyły przepisy karne i program zajęć praktycznych, dziś nieco ograniczonych, ale dlatego samego ściślejszego urządzenia potrzebujących. Wszystkie razem przepisy obejmujące tytuły: A. Utrzymanie uczniów; B. Porządek życia w zakładzie; C. Rozkład nauk; D. Egzamina; E. Przepisy karne; F. Dyrektor i nauczyciele; G. Program zajęć praktycznych, połączone wraz z statutem, stanowią całość Urządzenia Szkoły naszéj. Po dodaniu w jednym z niemi zeszycie, regulaminu dla uczniów na podstawie statutu i przepisów wydanego, dlatego, aby każdy wstępujący do Szkoły znał obowiązki swoje dokładnie i do nich się stósował, oraz wiadomości dla starających się o przyjęcie do Szkoły, posiadamy obecnie ujęty razem drukiem obraz Szkoły Czernichowskiéj, z którego każdy powziąść może dokładne wyobrażenie o jéj urządzeniu.

Podaliśmy pod dniem 12 Grudnia 1876 r. do W. Wydziału krajowego wiadomość o zmianach zaszłych w Szkole rolniczéj Czernichowskiéj; — również i do W. Ministerstwa rolnictwa w tymże miesiącu, przesłaliśmy tłumaczenie nowego statutu z obszerném przedstawieniem kolei, jakie przeszła ta Szkoła i stanu jéj obecnego, upraszając ministerstwo o ocenienie tych usiłowań komitetu postawienia Szkoły na stopie szkoły średniéj, oraz o przyczynienie zakładowi subwencyj rządowych, które dotąd w małéj tylko mierze były jego udziałem. Od takiego przychylnego ocenienia i uznania Szkoły za średnią, zależném jest powiększenie subwencyi, oraz uzyskanie dla młodzieży kształcącéj się w Czernichowie, takiego przywileju co do spełnienia obowiązkowéj służby wojskowéj, któraby przez powołanie młodzieńca w ciągu 3-letniego kursu nie odrywała go od jego zawodu i nie udaremniała, jak się to często zdarza, rozpoczętego już ze skutkiem zawodowego wy-

chowania. Świéżo, bo właśnie w r. 1876/7 Ministerstwo wojny odrzuciło prośby w interesie celujących uczniów zanoszone przez Zarząd zakładu za pośrednictwem Ministerstwa rolnictwa, motywując tém właśnie, że Szkoła Czernichowska nie jest dotąd uznaną za szkołę średnią, to jest taką, któréj uczniom służyłby przywiléj jednorocznéj służby ochotniczéj.

Jakkolwiek do dnia dzisiejszego nie otrzymaliśmy jeszcze skutku usiłowań naszych, aby w mowie będące uznanie uzyskać, mamy ważne powody sądzić, iż w ogóle zmiana zaprowadzona w szkole naszéj, która wypłynęła z przekonania naszego o jéj potrzebie dla kraju, o stósowności i praktyczności kierunku teraz nadanego, przychylnie widzianą jest przez W. Władze. Za dowód przytoczyć możemy to, iż w r. już bieżącym szkolnym i w listopadzie 1877, osobny umyślnie przez W. Ministerstwo zesłany delegat p. Profesor, były rektor Akademii rolniczéj w Wiédniu, Dr. Haberland zjechał do Czernichowa dla przekonania się naocznie o stanie szkoły, oraz zbadania, jak dalece takowa odpowiada warunkom szkoły średniéj. Jakie zaś warunki Ministerstwo położyło, aby cel ten był spełnionym, o tém będziemy mieli sposobność powiedzieć w dalszym ciągu niniejszego sprawozdania.

Egzamina ścisłe odbyły się w Czernichowie według przepisów, r. 1876/7 w 3 tygodniach m. Czerwca przy kolejnéj obecności 3 członków Kuratoryi, którzy przedmioty naukowe do attentowania przy egzaminach między siebie rozdzielili. Popis zaś publiczny był dnia 28 Czerwca t. r. w obecności Delegata Namiestnictwa ś. p. Szambelana Bobowskiego, oraz Prezesa Towarzystwa i Członków Kuratoryi. Ukończyło naukę tylko 4 uczniów, a mianowicie: Dunin Wiktor, Kaczkowski Michał, Krupnicki Antoni i Śnieszko Franciszek.

Liczba ukończonych uczniów dlatego w tym roku tak mała, że z sześciu, którzy byli na oddziale III dwóch nie dokończyło kursu, wydalonymi zostawszy za rozmyślne nieposłuszeństwo i nieuszanowanie nauczycieli. Zaczęto kurs 1876/7 z liczbą uczniów 37; w ciągu roku wydalił się samowolnie z Zakładu jeden. Wydalono dwóch, skończono rok z liczbą uczniów 34.

Przyjęto do zakładu na rok szkolny 1877/8 uczniów 12. Z tych na oddział przygotowawczy 6ciu, na oddział zaś Iszy fachowy 6ciu. Obecnie znajduje się w Zakładzie na oddziale przygotowawczym 6, na oddziale I fachowym 15, na oddziale II 12, na oddziale III 7, razem 40 uczniów. Stypendya z funduszu Maciągi pobiera 5, z funduszu Petryczyna, które udziela Wydział krajowy, 10.

W składzie nauczycieli Szkoły Czernichowskiéj od ostatniego sprawozdania, ta jedna zaszła zmiana, iż p. J. Kanty Łuszczewski, wykładający nauki matematyczne ustąpił po pełnieniu tych obowiązków przez lat 4, miejsce zaś jego zajął p. Wincenty Kowalczyk, już od roku udzielający w Zakładzie nauk pomocniczych i zupełnie ukwalifikowany do obowiązków, które pełni obecnie. W miejsce p. Kowalczyka wstąpił p. Antoni Iwański, także skończony technik szkoły krakowskiéj. Obecnie od 1 Lipca 1877 r. grono nauczycielskie w Czernichowie składają: p. Mieczysław Chwalibóg, jako Dyrektor i nauczyciel chodowli zwiérząt gospodarskich, ks. Wawrzyniec Centt, jako kapelan i wykładający naukę religii i historyi; p. Edmund Bielski, nauczyciel rolnictwa, administracyi gospodarstwa i rachunkowości; p. Piotr Giermański, nauczyciel chemii i mineralogii; p. Wincenty Kowalczyk, nauczyciel fizyki, geometryi i arytmetyki; p. Władysław Wójcik, nauczyciel botaniki, weterynaryi i zoologii; p. Michał Kordasiewicz, nauczyciel języka polskiego i niemieckiego; p. Antoni Iwański, nauczyciel geografii, rysunków i innych przedmiotów pomocniczych; p. Alojzy Różyczka, ogrodnik, wykłada ogrodnictwo; p. Drelinkiewicz, pomocnik gospodarski, wykłada leśnictwo.

Komitet poczuwa się w tém miejscu do wyrażenia swojéj wdzięczności gronu nauczycielskiemu za gorliwe pełnienie obowiązków, a mianowicie: Dyrektorowi i tym pp. nauczycielom, którzy dłużéj już pełnią swe obowiązki, gdyż z pewnością ich praca przyczyniła się do tego, że Szkołę możemy uważać za będącą w pomyślnym stanie rozwoju i że do niéj przywięzywać możemy dalsze widoki, których spełnienie nagrodzi także, jak mamy nadzieję i pp. nauczycieli wytrwałość.

Jako objaśnienie do dwóch pozycyj działu gospodarskiego mającego się przedstawić obecnie rachunku z zarządu funduszów szkoły Czernichowskiéj, winniśmy przypomnieć Szan. Zgromadzeniu, że szkoła ogrodnicza, istniejąca w Czernichowie od r. 1875, utrzymująca się wyłącznie z funduszu subwencyi od Ministerstwa rolnictwa otrzymywanéj, opłaca Zakładowi rolniczemu czynsz z lokalu i z ogrodów folwarku przez siebie dzierżawionych, a używa korzyści z ogrodów na swój pożytek. Ponieważ w piérwszym roku istnienia szkoła ogrodnicza nie była jeszcze w możności wypłacić się z umówionego czynszu, przeto dopiéro w roku 1876/7 znajduje się w rachunku naszym za lat 2 i miesięcy 3 należytość z tego tytułu od szkoły ogrodniczéj odebrana.

Rachunek funduszów Zakładu Czernichowskiego według zamknięcia z dnia 1 Lipca 1877 roku, wykazują cyfry następujące.

Bibl. Jag.

W Dziale Szkoły rolniczéj:

Przychód.

Subwencya krajowa	złr.	7000
Subwencya od Ministerstwa rolnictwa . . .	„	2000
Opłata od uczniów	„	7734·85
Razem	złr.	16734·85.

Rozchód.

Utrzymanie uczniów	złr.	7852·40
Utrzymanie i pensye nauczycieli	„	$8057 \cdot 17^5/_6$
Utrzymanie szkoły, budynki i sprzęty szkolne, opał, potrzeby naukowe	„	$2389 \cdot 35^2/_4$
Razem	złr.	$18198 \cdot 93^1/_3$

Niedobór wypada złr. $1464 \cdot 08^1/_3$.

W Dziale fundacyjnym czyli majątkowym.

Przychód.

Zysk z pieca wapiennego r. 1876	złr.	2116·04
Odebrana należytość za wapno z r. 1875 . .	„	371·20
Remanent kamienia i węgla	„	1228·10
Razem	złr.	3715·34

Rozchód.

Spłata kuponu raty kapitału i proc.	złr.	$1030 \cdot 92^3/_4$
Spłaty rat i $^0/_0$ od 3 pożyczek z kasy Oszcz.	„	1999·35
Podatek od pieca wapiennego	„	64·26
Razem	złr.	$3094 \cdot 53^2/_4$

Pozostaje złr. $620 \cdot 81^2/_4$.

W dziale gospodarstwa folwarku.

Przychód.

Produkta	złr.	$1539 \cdot 62^2/_4$
Z inwentarza żywego	„	1293·15
Z propinacyi	„	1800
Z rybołostwa	„	140
Z dzierżawy gruntów w Kłokoczynie	„	188
Do przeniesienia	złr.	$4960 \cdot 77^2/_4$

Z przeniesienia	złr.	4960.77$^{2}/_{4}$
Z lasu i wikla	„	1830·10
Lądowe od budowy galarów	„	186
Olborne z łomu kamienia	„	306·88
Czynsz zaległy od szkoły ogrodniczéj . . .	„	284·16$^{2}/_{4}$
Czynsz od téjże szkoły za rok bieżący . . .	„	200
Razem	złr.	7767·92

Rozchód.

Najem robotnika	złr.	773·81
Przykupno ziarna, nasion słomy	„	1113·17$^{2}/_{4}$
Sprzęty, narzędzia, naprawy	„	254·50
Podatki bieżące	„	533.95
Wydatki na inwentarz żywy	„	125·44$^{2}/_{4}$
Czeladź i ekonom	„	681·05$^{2}/_{4}$
Utrzymanie budynków gosp. i asekuracya . .	„	448·26
Przerobienie i urządzenie budynku na szkołę ogrodniczą	„	489·34
Wydatki na las i wikle	„	458·01
Cegielnia	„	68·50
Sprawienie promu (pół kosztu)	„	39·46
Dreny	„	30·23
Różne	„	201·63
Razem	złr.	5217·36$^{2}/_{4}$

Pozostaje złr. 2550·55$^{2}/_{4}$.

Pozostałość w obu powyższych działach razem wynosi . .	złr.	3171·36
Pokrywając z tego niedobór działu szkoły	„	1464·08$^{1}/_{3}$
Pozostaje jeszcze	złr.	1707·27$^{2}/_{3}$
Z dawnych niedoborów zostawało jeszcze do pokrycia 1 Lipca 1876	„	673·66$^{2}/_{4}$
Zostaje jako reszta dnia 1go Lipca 1877 r.	złr.	1033·61$^{1}/_{6}$

Z powyższego wykazu rachunkowego może Szanowne Zgromadzenie powziąść przekonanie, że w ogólności stan finansowy naszego zakładu, przy tych samych źródłach dochodu i subwencyach od kilku lat niezwiększonych, nietylko nie upada, ale się nawet polepsza.

W pozycyach dopiéro co przywiedzionych jedynie przychód z gospodarstwa rolnego nie jest jeszcze tym, jakibyśmy

mieć pragneli i jaki być niewątpliwie może. Rok poprzedzający 1875/6 należał, jak powiedzieliśmy przeszłego roku do najniepomyślniejszych, co z natury rzeczy dla braku paszy i słomy na rok następny niekorzystnie oddziałać musiało. Niedostatek nawozu spowodował wysiew nierównie mniejszy, a w roku powszechnego nieurodzaju wylew Wisły dokonał znowu miary niepowodzenia. Ziarno, ziemniaki, mleko spieniężają się dobrze na miejscu i to sprawia, że klęska gospodarska nie daje się uczuwać zbyt mocno. Co zaś powyższe cyfry rachunkowe pokazują pod względem stanu majątkowego, to jeszcze więcéj poprzeć można uwagą, iż stan majątku zwiększa się corocznie przez samo ciągłe zmniejszanie się za pomocą umorzenia, długów na hipotece Czernichowskiéj ciążących. Dwudziestoletnia spłata erbpachtu, która pierwiastkowo wynosiła w kapitale złr. 16254, zmniejszyła się do dnia 1go Lipca 1877 r. do złr. 3521·70 i za lat 4 całkowicie istnieć przestanie. Z 3 zaś pożyczek zaciągniętych w latach 1869 i 1875 w sumie złr. 18,500, w ogólności już tylko złr. 11,320 pozostaje do spłacenia.

W roku przeszłym (1877) zdaliśmy sprawę ze stanu budowy piętra na budynku głównym, czyli raczéj przebudowania całego budynku szkoły Czernichowskiéj, z którego rachujemy się W. Ministerstwu, od którego na ten cel otrzymaliśmy subwencyę i W. Wydziałowi krajowemu utrzymującemu kontrolę nad tą budową. Przypomnimy ogólne cyfry poprzedzającego sprawozdania. Otrzymaliśmy od W. Ministerstwa na roboty objęte Ilgim działem kosztorysu złr. 10,900; dawniejszéj subwencyi z r. 1872, pozostało w ręku Komitetu złr. 1116·04, razem było funduszu subwencyjnego złr. 12016 cent. 4. Wydaliśmy zaś na tę budowę sumę złr. 13608·08. Naddaliśmy zatém złr. 1594·04. Dla zapełnienia tego niedoboru i dokończenia pozostałych jeszcze z działu IIgo robót, w kosztorysie wynoszących złr. 3890, udał się komitet z prośbą do W. Sejmu o zasiłek odpowiedni. W. Reprezentacya kraju uchwałą z dnia 17 Sierpnia 1877 r. raczyła przyznać nam zasiłek w ilości złr. 5000, które Komitet już odebrał i jest pewnym, że za pomocą téj sumy i dług z niedoboru powstały pokryć i roboty pozostałe w dziale IIgim wykończyć potrafi.

Co do działu IIIgo téj budowy, mającego stanowić już ostateczne dokończenie gmachu Czernichowskiego, odpowiednio do przewidzianych jego potrzeb w należytém rozwinięciu Zakładu, udawaliśmy się do W. Ministerstwa z prośbą o udzielenie nam jeszcze złr. 12897·71, jako sumę, którą kosztorys z r. 1876 na ten dział wskazuje; dotąd jednakże bez skutku.

W. Ministerstwo odmówiło nam także na r. 1878 udzielenia subwencyi na pomnożenie gabinetów, mianowicie gabinetu fizycznego i do historyi naturalnéj, których niedostateczność szczególnie przy egzaminach r. 1877 okazała się uderzającą, tak, że nawet najzdolniejszym nauczycielom jest przeszkodą do udzielania nauki z całkowitą dla uczniów korzyścią. Dwukrotne staranie nasze w tym przedmiocie nie odniosło skutku. Natomiast W. Ministerstwo otworzyło nam za pośrednictwem Namiestnictwa widoki, o których obecnie w końcu niniejszego sprawozdania mamy zaszczyt Szanowne Zgromadzenie uwiadomić.

Nadmieniliśmy już, że zaraz po wprowadzeniu nowego Statutu Szkoły Czernichowskiéj, w r. 1876 przez Zgromadzenie ogólne uchwalonego, przesłaliśmy W. Ministerstwu memoryał, przedstawiający stan téj szkoły po jéj przeobrażeniu, wyrażając życzenie nasze, aby Zakład ten za szkołę średnią gospodarstwa wiejskiego był uznanym. W. Ministerstwo odpowiedziało nam jeszcze pod dniem 5 Marca 1877, że co do uznania Szkoły Czernichowskiéj za szkołę średnią, zależném czyni to uznanie od przejścia szkoły naszéj pod z a r z ą d k r a j o w y. Z późniejszego Reskryptu W. Namiestnictwa dowiedzieliśmy się, że to samo oświadczenie zrobioném zostało W. Wydziałowi krajowemu ze strony Władz rządowych. Zważywszy to położenie rzeczy, uznając, że byłoby to z dobrém Zakładu samego, gdyby on stał się zakładem krajowym, gdyż oprócz wymienionych wyżéj znacznych korzyści, przejście szkoły w zarząd kraju miałoby także za następstwo lepszą dotacyę nauczycieli i przywiązanie ich do Zakładu, już dlatego, że zaliczonymiby zostali do służby krajowéj: komitet nie przesądzając przez to decyzyi Zgromadzenia ogólnego, złożył W. Wydziałowi krajowemu w Lipcu 1877 oświadczenie, że ze swéj strony gotów jest przykładać się do osiągnienia tego celu i pragnie dostarczyć W. Wydziałowi krajowemu wszelkich objaśnień i dowodów, któreby potrzebnemi były dla przybliżenia zamierzonego skutku.

W półroczu potém następującém wypadł Sejm r. 1877; późniéj objęcie szkół Dublańskich w zarząd kraju, co zajmowało czynność Wydziału krajowego, a Komitet do końca roku nie odebrał żadnéj odpowiedzi na rzeczone pismo swoje z Lipca 1877 r. i nie ponawiał swego zgłoszenia się. Dopiéro w Grudniu W. Namiestnictwo udzieliło komitetowi odpis sprawozdania z misyi prof. Haberlanda do Czernichowa. Mamy przyjemność udzielić Szan. Zgromadzeniu jeden ustęp z tego sprawozdania dający wyobrażenie, jaką opinię o Szkole naszéj wydał Delegowany z Ministerstwa rolnictwa. Wspomniawszy

na wstępie, iż misya jego miała za cel uzyskanie podstaw do ocenienia kwestyi, czy „zażądane przez c. k. Towarzystwo roln. krak. i popierane przez Namiestnictwo przemienienie dotychczasowéj Szkoły rolniczéj w Czernichowie na szkołę średnią gospodarstwa wiejskiego jest usprawiedliwione przez cały stan i okoliczności téj szkoły“, prof Haberland skréśla szczegółowo wewnętrzne stosunki i stan tego zakładu a wreszcie powiada: „Skoro jak się przekonałem przy wizycie mojéj w téj szkole, wszystkie postanowienia przedłożonego Ministerstwu rolnictwa w r. 1876 przez c. k. Towarz. roln. krakowskie nowego statutu Szkoły Czernichowskiéj są już wprowadzone w wykonanie, a tym sposobem Zakład ten rzeczywiście już się stał średnią szkołą gospodarstwa wiejskiego, okazuje się już przez to samo rozstrzygniętém pytanie, które postawionêm było, jako cel mojéj inspekcyjnéj podróży“.

Udzielając Komitetowi w odpisie powyżéj wzmiankowane sprawozdanie, c. k. Namiestnictwo doniosło nam zarazem, iż p. Minister rolnictwa reskryptem z dnia 7 listopada b. r. l. $\frac{12059}{1376}$ oznajmił, iż głównym warunkiem dalszego subwencyonowania Czernichowskiéj Szkoły gospodarstwa wiejskiego, jest objęcie jéj w zarząd kraju.

To oświadczenie ponowionêm jest także i z powodu żądanéj przez nas subwencyi 12,000 na ukończenie przebudowań i zasiłku na zakupno środków naukowych. P. Minister oświadczył powtórnie niemożność wstawienia takowych do budżetu r. 1878, oznajmił jednak swoją gotowość wstawienia potrzebnych na powyższe cele kwot do preliminarza na r. 1879, jeżeli wczas dopełnionym zostanie główny warunek, od którego zawisłem jest dalsze subwencyonowanie rzeczonéj Szkoły, t. j. uznanie jéj za Zakład Krajowy.

Tak stanowcze i naglące oświadczenia ze strony Władz stały się nam pobudką do ponowienia Wydziałowi krajowemu przedstawienia zdążającego do tego, aby jeśli w ogólności sprawa oddania Szkoły Czernichowskiéj w zarząd kraju miałaby być Sejmowi przedłożoną, przeprowadzić uprzednio z Wydziałem krajowym skuteczne w tym względzie porozumienie. Od tego też czasu rozpoczęły się rokowania między Komitetem a Wydziałem krajowym, zawiązane najprzód w czasie pobytu na początku lutego b. r. w Krakowie JE. Marszałka krajowego wraz z Członkiem Wydziału p. Dr. Wereszczyńskim, referentem przedmiotu tego.

Odebraliśmy w Marcu oznajmienie W. Wydziału krajowego z dnia 15 Lutego 1878 r., l. 23394, „że gotów jest projekt uznania Szkoły rolniczéj w Czernichowie za zakład

krajowy poprzeć jak najusilniéj wobec Sejmu krajowego". Zarazem otrzymał Komitet wezwanie aby dostarczył dat potrzebnych do uzasadnienia projektu, — niemniéj aby oznaczył warunki, pod któremi zgodziłby się na oddanie Szkoły rolniczéj Czernichowskiéj wraz z folwarkiem na własność kraju.

Ponieważ wykazy zażądane przez Wydział krajowy, dłuższego wymagały czasu do wygotowania, przeto dopiéro w połowie Maja wykazy te odnoszące się do wszelkiéj własności w użytku Szkoły będącéj, oraz do folwarku Czernichowskiego, oparte na uzupełnionych teraz inwentarzach, oraz wykazy majątkowe i kasowe, mogły być do Wydziału krajowego odesłane. Komitet wezwany zarazem do sformułowania warunków, pod jakiemi Szkoła Czernichowska może być odstąpioną krajowi, długo i dojrzale zastanawiał się nad niemi, a zastrzegłszy się, że uchwała w tym względzie należy do zgromadzenia ogólnego Towarzystwa rolniczego krakowskiego, przesłał Wydziałowi krajowemu dla przyspieszenia dalszego rokowania punkta przez siebie ułożone, te które są przedmiotem osobnego na tém posiedzeniu wniosku od Komitetu, do Zgromadzenia ogólnego.

Kuratorya Szkoły roln. Czern. kończąc swoje sprawozdanie na tém przedstawieniu rokowań z Wydziałem krajowym o oddanie Szkoły Czernichowskiéj w zarząd kraju i na wzmiance o punktach warunkujących to oddanie, nad których ułożeniem wraz z Komitetem pracowała, pragnie udzielić Szanownemu Zgromadzeniu ogóln. przekonanie swoje, że gdy skutkiem wielu okoliczności Komitet i Towarzystwo po doprowadzeniu Szkoły Czernichowskiéj do tego stopnia, na jakim dziś się znajduje, nie może już nadać jéj dalszego rozwinięcia i zjednać jéj korzyści, których niezbędnie potrzebuje; gdy z tego powodu oddanie jéj w zarząd kraju, przy okazanych w tym względzie chęciach Wydziału krajowego, stało się naglącem: tedy warunki ze strony Towarzystwa przez komitet zaprojektowane mieszczą w sobie to, co jest najwłaściwszém, słuszném i stanowisku Towarzystwa rolniczego w zupełności odpowiada. Zakład rolniczy Czernichowski jest dziełem tego Towarzystwa, które go do życia powołało, pieczą swoją otaczało w pomyślniejszych i w mniéj pomyślnych dla siebie chwilach, mając na celu dobro gospodarstwa krajowego i młodzieży chcącéj oddawać się rolnictwu. Środków do tego dostarczył Towarzystwu kraj cały i Sejm krajowy silnie przyszedł w pomoc, udzielając z funduszu krajowego zasiłki roczne od lat 12 płacone. Majątek, który z użyciem tych środków zdołał Komitet zebrać dla szkoły rolniczéj Czernichowskiéj, nie da się uważać inaczéj, tylko za własność i uposażenie téjże Szkoły,

które i nadal dla niéj i na jéj utrzymanie z całą skrupulatnością winno być zapewnioném. Do tego jedynie dążyć mogą stypulacye, które teraz w punktach przedugodnych z Wydziałem krajowym Komitet był powołanym ułożyć. Tak Komitet, jak i Kuratorya tego Zakładu od wielu lat najbliżéj z nim zespolona, ma przekonanie, że nakreślając je tak, jak nakreślonemi zostały, spełni się obowiązek względem Szkoły, a zarazem i względem tych, którzy ofiarami swemi przyłożyli się do jéj założenia i względem Towarzystwa, które ją na pożytek kraju dźwignęło, długo wyłączną opieką swoją otaczało, a i na przyszłość współudział w zarządzie jéj zachowa.

BIBLIOTHECA
UNIV. JAGELL.
CRACOVIENSIS